

Ermita de Sant Pau

Cubelles

Ubicació

Comarca:	Garraf
Lloc/Adreça:	Gallifa
Emplaçament	150 metres al nord del conjunt de Gallifa
Alçada:	56

Coordenades:

Latitud:	41.21686
Longitud:	1.66696
UTM Est (X):	388256
UTM Nord (Y):	4563688

Classificació

Número de fitxa	08074 - 3
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Edifici
Estil / època:	Modern Barroc Popular
Segle	XVII
Any	1603
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	Sostre enderrocat
Protecció	Legal
Observacions protecció:	Catàleg 2001/003107/B
Número inventari	IP Arquít. 4453
Generalitat i altres inventaris	
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08073A02100132
Autoria de la fitxa	Xavier Esteve i Gràcia

Descripció

L'ermita de Sant Pau s'emplaça en una petita elevació a 150 metres al nord del conjunt de Gallifa. És una capella d'una sola nau rectangular, sense absis diferenciat, orientada nord-sud i de 16 metres de longitud i 8 metres d'amplada. La façana principal, orientada a migdia, compta amb un únic accés, format per una porta amb llinda d'arc rebaixat feta de carreus de roca calcària. Per sobre seu, centrada, hi ha una llum circular obrada amb maons. Encara per sobre hi trobem una nova petita obertura ovalada, també feta amb maons que deuria il·luminar la sotacoberta. El coronament de la façana és de forma mixtilínia. Sobre hi trobem un campanar d'espadanya d'un únic ull fet de maons. La coberta, enderrocada, era a dues aigües, amb teula àrab. A la façana lateral orientada a ponent s'hi havia adossat dues estances, enderrocades, segurament corresponents a la sagristia i la casa de l'ermità. Per sobre s'obrien tres finestres de llinda plana, una de les quals, la de la banda de mar, va ser posteriorment tapiada. L'absis és semicircular per la banda exterior, sense cap ornamentació. A la façana de llevant s'hi adossen tres contraforts. A l'interior el revestiment interior, perdut en alguns punts, permet observar que la factura de l'obra combina maçoneria en la majoria de paraments, mentre que l'ús de maons es limita a les obertures i a la part baixa dels pilars que suportaven els arcs diafragmàtics, enderrocats. La zona de l'absis queda sobreelevada respecte la resta de la nau mitjançant un graó. Dues portes de maons rematades amb arc rebaixat de maons col·locats a sardinell, situades una dalt i l'altre a peu de l'absis, permetien comunicar l'interior de l'església amb les estances adossades per l'exterior de la façana de ponent. A l'interior de la façana meridional hi ha sengles fornícules buides.

Observacions:

A la masia veïna, el Molí de l'Estaper, es conserva encastat a la façana, un interessant relleu de Sant Pau, procedent d'aquesta capella. A la fitxa de l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya descriu una pica beneitera, situada dins la capella, datada del 1632, actualment desapareguda.

Història

La capella està documentada des del 1603, tot i que sembla que anteriorment hi havia hagut una altra església. Va ser modificada l'any 1799. Els ermitans que hi visqueren en tingueren cura des del segle XVII fins el segle XX. Fou adquirida per un particular després de la desamortització. El seu interior fou destruït el 1936. El 22 de desembre de 1980, després d'una tempesta i anys de progressiu deteriorament, el sostre s'ensorrà. L'any 2016 la Parròquia de Cubelles, amb la dificultat de mantenir el temple, acordà per unanimitat del Consell Pastoral la seva venda als propietaris de Gallifa, amb el compromís de reconstruir-la i obrir-la celebracions cristianes. Durant 2016 i 2017 s'iniciaren unes primeres actuacions de rehabilitació que no han tingut continuïtat.

Havia esta dedicada a Sant Pau i a Santa Llúcia. En el nomenclàtor provincial de 1850 s'hi descriu dos habitatges: l'ermita, d'un sol pis, i la casa de l'ermità, de dos pisos i llavors habitada. En el cens poblacional de 1930 en aquesta casa hi vivien sis persones (Amat, Martínez, 2017).

El dia de la festa, el 25 de gener, el rector de la parròquia visitava l'ermita acompanyar de quatre escolans i demés mainada que s'hi ajuntava. Un cop celebrada la missa cantada en què s'elogiava el sant es realitzava una processó que sortint de Sant Pau passava per Cal Baró on el propietari ofería un piscolabis (ametlles, figues, coca sucrada i un porró de xarel·lo o macabeu). Després els més vells s'engrescaven a un joc de manilla, (Capdet et al., 2001)

Bibliografia

AMAT, A.; MARTÍNEZ, X. (2017) "Masia de Gallifa", Anuari Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell. Cubelles: Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell. p. 7-45.

CAPDET, F.; PINEDA, A.; VIDAL, A. (2001) "Abdon Almirall: el gran desconegut", Anuari Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell. Cubelles: Grup d'Estudis Cubellencs Amics del Castell. p. 5-33. Catàleg i Pla Especial de Protecció del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental de Cubelles. Núm. expedient: 2001/003107/B. Aprovació inicial 25/01/2001, aprovació provisional 18/09/2002, data publicació: 02/02/2004.

PINÓS, N. (1998) "Apunts sobre l'arquitectura del terme municipal de Cubelles", Quaderns científics i tècnics de restauració monumental, Barcelona: Diputació de Barcelona. pàg. 69-87.

